

STAŘEC A MOŘE

Ernest Hemingway

Autor materiálu: Jiří Satora

ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU

TÉMA A MOTIV

Tématem je problém lidského přesvědčení a nezdolnost lidské odhodlanosti. Hlavní myšlenkou je ukázat na neustálý boj člověka s přírodou. Poukazuje na lidskou statečnost a velkou psychickou i fyzickou sílu člověka.

ČASOPROSTOR

Děj se odehrává během 3 dnů na kubánském pobřeží blízko Havany (je tam rybářská vesnice a pláž) a přilehlém moři.

KOMPOZICE

Kompozice vyprávění je lineární (chronologická). Pointa celého příběhu je až na závěr.

LITERÁRNÍ DRUH

epika

LITERÁRNÍ ŽÁNŘ

novela

VYPRAVĚČ

Vypravěčem je autor.

VYPRÁVĚCÍ ZPŮSOB

er forma

POSTAVY

SANTIAGO

Je to starý zkušený kubánský rybář. Je statečný, nezlomný, skromný a tvrdě pracující.

MANOLIN

Je to mladý chlapec a Santiagův přítel. Vzhlíží k jeho osobnosti a charakteru.

JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY

Převažuje spisovný jazyk s bohatou slovní zásobou. Občas se tam objeví i výrazy z profesní rybářské mluvy. Často jsou precizně vyjadřovány tělesné a duševní pocity a rozpoložení hlavní postavy. Dílo je psáno velice úsporným jazykovým stylem, který je typický pro Hemingwaye. Spád děje je rychlý.

DĚJ

- Starý rybář Santiago a jeho přítel, chlapec Manolin, bez úspěchu loví.
- Manolin je nátlakem okolí nucen přestat se Santiagem lovit.
- Jednoho dne se Santiago rozhodne vyplout na moře brzy ráno. Brzy se od ostatních vzdaluje na otevřené moře.
- Santiago chytí jen malého tuňáka a začíná ztrácet naději.
- Santiago najednou ucítí velkou rybu, která mu málem převrhne loďku.
- Tuto velkou rybu je pro Santiaga velmi složité zabít a navíc jej táhne směrem k širému moři. Rychle mu docházejí síly a tak sní dříve uloveného tuňáka a doplní síly vodou.
- Souboj s velkou rybou trvá do rána a celý další den. Nakonec se ji Santiagovi podaří zabít a zjistí, že jde o největší rybu, kterou kdy chytil. Musí ji nechat ve vodě a táhnout ji přivázanou k loďce.
- Jak se Santiago s rybou vrací, tak přiláká 2 žraloky a musí je zabít aby mu rybu nesnědli. Bohužel při tom ale ztrácí harpunu a své poslední síly.
- Santiago brání zbytek ryby před dalšími žraloky. Nakonec dopluje v noci na pláž jen s rybí kostrou. Odejde do své chatrče a usne.
- Santiaga ráno probudí chlapec Manolin a Santiago mu vypráví co všechno zažil. Mezitím se na pláži schází lidé a obdivují kostru obří ryby (merlina - česky mečouna).

LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT

UMĚLECKÝ SMĚR

Ztracená generace

OBDOBÍ

1. polovina 20. století

DALŠÍ AUTOŘI ZE STEJNÉHO OBDOBÍ

John Steinbeck, Francis Scott Fitzgerald